

gyermekkorokban az É-i dombon nagy mennyiségben találtak obszidiánt. Ennek már nem találtuk nyomát, mindössze néhány szórvány, a középső neolitikum időszakába sorolható cseréptöredéket gyűjtöttünk.

Közép-dűlőtől É-ra (KÖH 90193): A lelőhely Viss községtől DNy-ra, a Dózsa Tsz. Tehénészetétől kb. 700 m-re, DNy-ra, egy viszonylag sík részen található. Bacskai Istvánnak köszönhetően, a viszonylag nagy területen szétszórta, apró bronztöredékeket találtunk. Ezek között késnyél, sarló, gombos nyakú tű, bronzlemezék, karperec, fűrészlemez, bronzrög és -öntvény darabjai szerepeltek. A cseréptöredékek jórészt kívül fekete, belül sárga, jellegzetes késő bronzkori díszítésűek. A kerámia és a bronztárgyak együttesen a késő bronzkori–kora vaskori Gáva-kultúra hagyatékának tekinthetők a lelőhelyen.

Néhány késő Árpád-kori (13. század) cseréptöredéket is gyűjtöttünk, valamint egy ezüst bécsi fillért és III. András ezüstpénzét.

A terepbejárást követően arra a megállapításra jutottunk, hogy a talaj erőteljes bolygatása miatt szükség lenne rendszeres műszeres leletfelderítésre nemcsak az aranykincsek, hanem a jelentősnek tűnő Gáva-település miatt is.

KOÓS JUDIT

253. Vonyarcvashegy, Szent Mihály-domb (MRT 1. k. 55 / 7. lh., KÖH 12482)

(Zala megye) B

Június 10-én, olyan szempontból néztem meg a közismert lelőhelyet, hogy van-e nyoma erődítésnek. A Balaton felé eső D–DNy-i oldala rendkívül meredek, egykor a Balaton vize moshatta. É–ÉK-i oldala kissé enyhébb lejtésű, pár méterrel a dombtetőnél lejjebb, széles terasz fut végig a domboldalon. Ezen régi temető sírjai vannak, gyalogút vezet rajta, valamint egy kis kápolna is áll. A gyalogút lekanyarodik, de a terasz nagy része a sűrű erdőben is folytatódik. Az É-i oldalon lévén, egykori szőlőre aligha gondolhatunk, és a sírok részére sem készíthették a teraszt. A bronzkori földváraknál gyakori az oldalon húzódó terasz (betemetődött árok), ez a terasz is valószínűleg egykori erődítés maradványa, amit a domb bronzkori leletei is alátámasztanak.

A terepbejáráson részt vett Szádeczky-Kardoss Géza és Petrovics Tamás.

NOVÁKI GYULA

254. Zalacsány, Tilaji útelágazás (KÖH 39689)

(Zala megye) Á

Az MNM NÖK munkatársai régészeti szakfelügyeletet láttak el a 76-os sz. főút rekonstrukciójához kapcsolódó földmunkák során. A lelőhelyen, az útépitéskor, 2010 óta több alkalommal kerültek elő régészeti jelenségek.⁶⁴

2012-ben április 11-én és 27-én, valamint május 2-án a 31+530–31+600 kmsz-ek közötti területen, az út bal oldalán mutatkoztak az újabb régészeti objektumok foltjai. Az érintett területet lezártuk, előkerülésüket jeleztük az illetékeseknek. 2012. május 16-án került sor a leletmentésre a Zala Megyei Múzeumok Igazgatóságának lemondó nyilatkozatát követően,

melyet a régészeti megfigyelés keretein belül a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal engedélyezett.

A felületen a régészeti jelenségeket fedő eróziós réteg eltávolítása után elvégeztük az objektumok (STR 21–27) feltárását, dokumentálását és geodéziai bemérését. A kibontott települési objektumok – tűzhely, kemence és vermek –, és a bennük talált leletek az Árpád-korból (12–13. század) származnak.

A feltárás során tett megfigyelések kiegészítik a korábbi feltárások eredményeit, melyek szerint a területen egy hosszan elnyúló középkori falu terült el, mely maradványainak egy része a 76-os sz. főút építése során korábban megsemmisült. A településhez kapcsolódó temető sírjainak leletmentését 1966-ban Müller Róbert végezte el.

TOKAI ZITA MÁRIA

255. Zalaegerszeg-Kaszaháza, Papharaszt I. (KÖH 18908)

(Zala megye) R, Ró, Kk

2011. október 14. és november 16., valamint 2012. március 6. és április 26. között próbafeltárást végeztünk 1300 m²-en, a tervezett lakóparkon keresztülhaladó út nyomvonalában. A régészeti munkálatok során összesen 34 objektumot találtunk. A terepbejárásból ismert lelőhely lejtős domboldalon fekszik, mely az utóbbi időkig mezőgazdasági művelés alatt állt. A talajerózió, a szántás és az illegális földkitermelés következtében a lelőhely részben elpusztult, csak az altalajba mélyülő objektumokat sikerült beazonosítanunk. Ezek az objektumok a kutatott terület egyes részein nagyon sűrűn jelentkeztek.

A területen feltárt objektumok többsége a kora- és középső rézkor időszakára keltezhető, és a késő lengyeli és a Balaton-Lasinja-kultúrákkal azonosítható. Ezekhez a korszakokhoz 2 alapárkos házhoz tartozó árok, egy nagy méretű agyaggyerő gödör, két árokszakas, egy tűzrakó hely, valamint számos gödör került elő, melyek egyikében egy É–D-i irányú, melléklet nélküli, hason fekvő, felhúzott lábú csontváz is feltárássra került. A leletanyag nagy része kerámia-töredék, patics, állatcsont, pattinték, orsógomb, kőbalta és kővéső, továbbá előkerült több nyélcsovós agyagkanál, egy agyag idolláb, egy négyszögletes mécses- és egy korong alakú agyagtöredék is.

Az őskori objektumok közt helyezkedett el 2 Ny–K-i tájolású, késő római kori sír. A csontvázak nagyon rossz megtartásúak, ugyanakkor a mellékletek – vaskés, bronz övcsat, vasguzsaly, csontból faragott orsógomb, két talpas tál és egy töredékes üvegedény – jó állapotban maradtak meg.

A feltárás során előkerült 7 középkori objektum – 4 gödör, 1 agyaggyerő gödör, 2 cölöplyuk – feltehetőleg a 14–15. századi Kaszaháza településhez köthető. A leletanyag jelentős része fazéktöredék, patics és állatcsont. Említést érdemel, hogy az agyaggyerő gödör betöltéséből 3 vaskés, vasszegek, valamint 3 bronzveret is előkerült.

Munkatársak: Simmer Livia régész, Császár Renáta, Takács László és Horváth Gábor régésztechnikusok.

ORHA ZOLTÁN

256. Zalaszentő, Farkas-hegy, Asszonyvár (KÖH 94337)

(Zala megye) Kö

A várat korábbi irodalom nem említi. 2009-ben Dénes József talált rá, egy 1853. évi térképen ábrázolt „Asszonyvár” alap-

⁶⁴ RKM 2010, 407.; RKM 2011, 192.